

Innspill til arbeidet med handlingsplanen for kvensk språk

Innledning

Kulturskolerådet gir med dette sitt innspill til regjeringens handlingsplan for kvensk språk. Kulturskolerådet er en interesse- og utviklingsorganisasjon som arbeider for å fremme kvalitet i opplæringen innen kunst og kultur for barn, unge og voksne med utgangspunkt i de kommunale kulturskolene.

Språk henger tett sammen med kultur og identitet. For å styrke språket må det tenkes helhetlig også om å løfte den kvenske kulturen. Kulturskolerådet ønsker med dette innspillet å løfte fram hvordan kommuner gjennom sine kulturskoler aktivt kan bidra i arbeidet med å styrke kvensk språk, kultur og identitet.

Innspill og anbefalinger fra Kulturskolerådet

Kulturskolerådet mener at de kommunale kulturskolene kan bidra sterkt som en del av det offentlige virkemiddelapparatet i arbeidet med å styrke kvensk språk, kultur og identitet. Kulturskolene finnes allerede i alle kommuner, og med sitt brede samfunnsoppdrag og forankring i opplæringsloven representerer de en unik infrastruktur for språkrevitalisering, kulturformidling og identitetsbygging. For å styrke kulturskolenes rolle i arbeidet med kvensk språk og kultur anbefaler Kulturskolerådet:

1. *at kulturskolene synliggjøres og benyttes som en naturlig samarbeidspart i arbeidet med å fremme kvensk språk, kultur og identitet*
2. *at kommunene oppfordres til, og gis insentiver til, å utvikle kvenske tilbud i kulturskolen – alene eller i samarbeid med andre.*
3. *at det i samarbeid med kvenske fagmiljøer utvikles pedagogiske ressurser til bruk i kulturskole og skole for å støtte kvensk språk og kulturformidling.*
4. *at universitet- og høyskolesektoren tilbyr relevante studier og kurs innen kvensk kompetanse og at videreutdanningsordningene omfatter kulturskolelærere.*
5. *at det opprettes nettverk for arbeid med kvensk språk og kultur på tvers av kommunal og frivillig sektor. Kulturskolerådet kan bidra til å ivareta en koordinerende rolle i dette arbeidet.*

Det viktigste er at det blir mulig for kommuner i en krevende økonomisk situasjon å prioritere utvikling på dette området.

Begrunnelse

De kommunale kulturskolene finnes i alle landets kommuner og er en sentral del av kommunenes virkemiddelapparat for å bidra til å oppfylle lokale, regionale og nasjonale mål og ambisjoner. Kulturskolene utgjør et viktig bidrag til en god oppvekst for alle barn og unge, og er forankret i opplæringslovens kapittel 26, som slår fast at alle kommuner skal ha et kulturskoletilbud

Rammeplan for kulturskolen, *Kulturskole for alle*, beskriver kulturskolens samfunnsoppdrag som et bidrag til å oppfylle Norges forpliktelser til FN-konvensjoner om menneskerettigheter og UNESCO-konvensjoner. Rammeplanen understreker at nasjonale minoriteter har et særlig vern, og at de har bidratt til å forme vår felles kulturarv.

Rammeplanen beskriver det slik:

Nasjonale minoriteter har et særlig vern gjennom Norges ratifisering av den europeiske pakten om regions- og minoritetsspråk og Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter. Nasjonale minoriteter har en århundrelang tilknytning til landet og har bidratt til å forme vår felles kulturarv.

(Rammeplan for kulturskolen, kap. 1.1.3)

Gjennom kulturskolen kan barn og unge få utforske kvensk språk, kultur identitet og tilhørighet.

Eksempler fra kommunene

Det finnes allerede gode eksempler på hvordan kulturskolene kan bidra til å løfte kvensk språk og kultur:

- **Storfjord kommune:** Samarbeid mellom kulturskole, bibliotek og barnehager om et omfattende kvenskspråklig kulturformidlingsprogram.
- **Tromsø kommune:** Tilbud i kvensk og samisk musikk for barn og unge, uten krav til forkunnskaper.
- **Kålfjord kommune:** «Kvensk språkdusj» i kulturskolen for elever i småskolen og barnehager.
- **Kvænangen kommune:** Kulturskolen deltar på Kvenfolkets dag og samarbeider med Halti kvenkultursenter under Paaskiviikko.

Disse eksemplene viser hvordan kommunene kan bruke kulturskolene som verktøy for å fremme kvensk språk og kultur i samarbeid med andre lokale aktører.

Utfordringer og behov

I medlemsdialogen peker kommuner/kulturskoler på behovet for mer forutsigbare rammer og bedre tilgang på relevant kompetanse. Det finnes stor vilje lokalt, men manglende strukturer gjør det vanskelig å rekruttere lærere med kvensk språk- og kulturkompetanse. De peker også på behovet for å bygge tettere koblinger mellom kulturskoler, kvenske institusjoner, språksentre, kunstnere og kulturformidlere. Her kan Kulturskolerådet spille en viktig rolle.

Avslutning

Som et forsoningstiltak og en del av det offentlige virkemiddelapparatet, kan kulturskolene bidra aktivt til revitalisering av kvensk språk, kultur og identitet. Kulturskolerådet stiller seg til disposisjon for å bidra i det videre arbeidet med å utforme tiltak og legge til rette for samarbeid mellom kommuner, språksentre og kvenske institusjoner.